

Vildana BešlijaZastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo
Sarajevo, 05.05.2026. godine**Uputiti:**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Skupština Kantona Sarajevo
n/r predsjedavajućem, g. Elvedin Okerić**Dostaviti:**Vlada Kantona Sarajevo
Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo**PREDMET: Zastupnička inicijativa**

Poštovani, na osnovu člana 106. a u vezi s članovima 129. i 130. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22, 17/22-ispravka i 47/24), Vladi Kantona Sarajevo, odnosno nadležnim ministarstvima upućujem **inicijativu za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturne baštine** u sljedećoj formi:

„Na osnovu čl. 12. stav 1. tačka c) i 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 1/96, 2/96 - Ispravka, 3/96 - Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17), Skupština Kantona Sarajevo na sjednici održanoj ----- . 2026. godine, donijela je

ZAKON**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI KULTURNE BAŠTINE****Član 1.**

U članu 1. Zakona o zaštiti kulturne baštine (“Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 2/00 i 37/08) riječi: „*njihova zaštita*“, zamjenjuju se riječima: „*njihove vrste, zaštita i očuvanje*“, a iza riječi: „*nadzor*“, dodaju se riječi: „*obavljanje upravnih i inspeksijskih poslova*“, tako da član 1. sada glasi:

„Član 1.

Ovim zakonom uređuju se dobra kulturne baštine, njihove vrste, zaštita i očuvanje, korištenje i obnova, prava i obaveze vlasnika, subjekti zaštite, finansiranje djelatnosti, obavljanje

upravnih i inspekcijskih poslova, poslovi lokalne samouprave i kazne za prekršaje odredbi ovog zakona na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton).“

Član 2.

U članu 2. iza riječi: „(u daljem tekstu: baština)“ riječi: „bez obzira gdje se te stvari nalaze i u kojem su obliku svojine“, zamjenjuju se sljedećim riječima: „od općeg interesa za Kanton Sarajevo, neovisno u čijem su vlasništvu i mjestu gdje se nalaze“, tako da član 2. sada glasi:

„Član 2.

Kulturna baština je zbir dobara baštine (u daljem tekstu: baština) od općeg interesa za Kanton Sarajevo, neovisno u čijem su vlasništvu i mjestu gdje se nalaze.“

Član 3.

U članu 3. stavu (1) iza riječi: „Zaštita, korištenje“ dodaje se zarez i riječ: „očuvanje“, tako da stav (1) sada glasi:

„(1) Zaštita, korištenje, očuvanje i obnova baštine je djelatnost od značaja za očuvanje kulturnog identiteta naroda u Kantonu i ostvarivanje prava na taj identitet.“

Član 4.

Član 4. mijenja se i glasi:

„Član 4.

Organi vlasti i javne uprave, agencije, zavodi, muzeji, galerije, arhivi, biblioteke, instituti, ustanove, udruženja građana, fondacije, vjerske zajednice, vlasnici, korisnici i posjednici dobara baštine i druga zainteresovana pravna i fizička lica u Kantonu dužni su da sarađuju međusobno u korištenju, prezentaciji i obnovi kulturne baštine.“

Član 5.

Član 5. mijenja se i glasi:

“Član 5.

(1) Dobra baštine u smislu ovog zakona su pokretne i nepokretne stvari koje:

- a) u svom sadašnjem obliku, stanju, sadržaju, suštini i vrsti imaju historijsku, arhitektonsku, stilsku, ambijentalnu, naučnu, umjetničku iz svih oblasti umjetnosti, duhovnu, religioznu, dokumentarnu, estetsku ili etnografsku vrijednost;*
- b) predstavljaju izvor saznanja, dokaz historijskih zbivanja, civilizacijskih kretanja i uticaja koji su izraz narodnog života i običaja ili svjedoci o značajnim događajima, ljudima, idejama, legendama, vjerovanjima i istini;*

- c) *mogu biti od značaja za razumijevanje i obilježavanje historijskih i kulturno-historijskih zbivanja ili za koje postoji javni interes da budu sačuvani.*
- (2) *Dobra baštine u smislu ovog zakona su i razni oblici i pojave duhovnog stvaralaštva zajednice, grupe, a u nekim slučajevima i pojedinca, s područja Kantona Sarajevo, koje se prenose s generacije na generaciju, predajom ili na drugi način, a koje oni prepoznaju kao dio svoje kulturne baštine i identiteta (nematerijalna dobra baštine). ”*

Član 6.

Član 6. mijenja se i glasi:

„Član 6.

(1) Nepokretne stvari su:

- a) građevine ili njihovi ostaci s neposrednim okruženjem;*
- b) graditeljske i ambijentalne cjeline: grad, selo, naselje ili njegov dio;*
- c) arheološka nalazišta i arheološke zone, uključujući i podvodna nalazišta i zone;*
- d) područja ili prostori, mjesta u vezi s historijskim događajima i ličnostima, što uključuje memorijalne građevine i komplekse i prostor dobra baštine uništenog u ratu od 1941. do 1945. i od 1992. do 1995, kao i prostor u kojem se trajno čuvaju dobra baštine ili izvorna dokumentacija o njima;*
- e) kulturni krajolik ili njegov dio koji sadrži historijski karakteristične strukture koje svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru;*
- f) kulturne rute ili njihovi dijelovi koji predstavljaju jedinstven kompleks povezanih lokaliteta kulturne baštine na određenoj geografskoj teritoriji.*

(2) Pokretne stvari su:

- a) umjetnička djela u vidu predmeta i procesa iz oblasti likovne i primijenjene umjetnosti te dizajna;*
- b) predmeti, pojedinačni ili grupa predmeta vezanih za historiju, život zajednica, grupu ljudi, važne ličnosti i događaje, umjetnost, kulturu, nauku, tehniku i industriju, antropologiju i etnologiju, numizmatiku i filateliju, te arheološki nalazi, antikviteti i predmeti nastali razgradnjom historijskih spomenika;*
- c) arhivska građa, uključujući izvorne i reprodukovane pisane, crtane, štampane, fotografisane, filmovane, fonografisane, digitalizovane, mikrofilmovane ili na drugi način zabilježene dokumentarne materijale;*
- d) filmska građa, uključujući izvorne materijale filma i kopije, nosače filmskih zapisa te prateći materijal nastao prije, za vrijeme i poslije snimanja filma;*
- e) muzička građa, uključujući štampane i rukopisne muzikalije, muzičke zvučne snimke, muzičke instrumente i ostali muzički materijal;*

- f) *pozorišna građa, uključujući različite vrste scenografskih, kostimografskih i drugih materijala i predmeta nastalih prije, za vrijeme i poslije izvođenja predstava različitih oblika scenskih umjetnosti;*
 - g) *stara i rijetka knjiga, rukopisi, štampana knjiga, notni zapisi, periodika i druga bibliotečka građa;*
 - h) *ostala pokretna dobra baštine.*
- (3) *Oblici i pojave duhovnog stvaralaštva zajednice, grupe ili pojedinca (nematerijalna dobra baštine) su:*
- a) *usmena tradicija, usmeno izražavanje i usmena književnost svih vrsta, uključujući jezik kao sredstvo prenošenja nematerijalne kulturne baštine;*
 - b) *izvođačke umjetnosti, folklorno stvaralaštvo u oblasti muzike, igre, plesa i dr.;*
 - c) *običaji, rituali i proslave;*
 - d) *znanja i vještine vezani uz prirodu i svemir;*
 - e) *tradicionalni obrti i vještine;*
 - f) *ostala nematerijalna dobra baštine.”*

Član 7.

Član 7. mijenja se i glasi:

„Član 7.

Dobra baštine, koja su zaštićena na osnovu propisa o zaštiti prirode, uživaju zaštitu i po ovom zakonu.”

Član 8.

Član 7a se briše.

Član 9.

Član 8. mijenja se i glasi:

„Član 8.

(1) *Zaštita dobara baštine provodi se:*

- a) *njihovom identifikacijom, evidencijom, istraživanjem, dokumentovanjem, digitalizacijom, valorizacijom, registracijom, očuvanjem, interpretacijom, prezentacijom i promocijom, odnosno primjenom odgovarajućih stručnih, naučnih, tehničkih i drugih mjera zaštite;*
- b) *nadzorom i kontrolom stanja dobra baštine;*

- c) održavanjem i pravilnim korištenjem;
 - d) sprečavanjem njihovog uništavanja, oštećenja ili skrnavljenja, te zabranom svake radnje kojom se neposredno ili posredno može izmijeniti ili narušiti svojstvo dobra baštine, edukacijom stanovništva, podizanjem svijesti o njihovom značaju, rizicima kojima su ona izložena i o potrebama njihove zaštite;
 - e) zabranom prenošenja i iznošenja dobra baštine u inozemstvo bez prethodne saglasnosti;
 - f) razvojem metoda zaštite;
 - g) poticanjem prenošenja nematerijalnih dobara baštine i njihovog negovanja u izvornim i drugim sredinama;
 - h) te kroz provođenje drugih mjera propisanih ovim zakonom, drugim propisima i međunarodnim konvencijama.
- (2) Detaljnije kriterije i postupke upisa materijalnih i nematerijalnih dobara u Registar dobara baštine Kantona Sarajevo utvrđuje se pravilnikom koji donosi Kantonalni zavod uz saglasnost Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo.”

Član 10.

U članu 13. stav (2) iza riječi: „dokumentaciju”, dodaje se zarez i riječi: „digitalnu i druge vidove dokumentacije”, tako da stav (2) sada glasi:

„(2) Elaborat o valorizaciji obavezno sadrži i prijedlog kategorije dobra baštine, foto i arhitektonsku dokumentaciju, digitalnu i druge vidove dokumentacije i procjenu neophodnih troškova zaštite.“

Član 11.

Član 16. mijenja se i glasi:

„Član 16.

- (1) Prijedlog za dodjelu statusa zaštićenog dobra baštine pokretnim i nepokretnim stvarima ili oblicima i pojavama duhovnog stvaralaštva zajednice, grupe i pojedinca Kantonalnom zavodu podnose pravna i fizička lica, strukovna udruženja, grupe građana, instituti, nevladine organizacije i ustanove.
- (2) Prijedlog iz prethodnog stava sadrži: naziv dobra, opis dobra s dokumentacijom, katastarske i zemljišnoknjižne podatke ako je predmet prijedloga nepokretno dobro.”

Član 12.

Član 18. mijenja se i glasi:

„Član 18.

- (1) Razmatranje prijedloga i Odluku o stavljanju pod zaštitu dobra baštine donosi Vijeće za dobra baštine (u daljnjem tekstu: Vijeće).
- (2) Vijeće se formira po potrebi za svaki prijedlog pojedinačno, a njegovi članovi imenuju prema tematici prijedloga zaštite.
- (3) Vijeće ima predsjednika i 2 člana koje imenuje ministar kulture, jedan iz Kantonalnog zavoda i 4 iz reda istaknutih stručnjaka za zaštitu i očuvanje materijalnog i nematerijalnog kulturnog naslijeđa, historičari, historičari umjetnosti, arhitekta, etnolozi, likovni umjetnici, filmski stručnjaci kinematografije i scenski umjetnici, konzervatori, orijentalisti, etnomuzikolozi, antropolozi, lingvisti, stručnjaci za pojedina vjerska pitanja i sl., s dokumentovanim naučnim radom i iskustvom u odgovarajućoj oblasti.
- (4) Detaljnije kriterije za imenovanje i naknade članova Vijeća odlukom utvrđuje Ministarstvo kulture.
- (5) Vijeće radi u sjednicama na kojima je prisutna većina članova i donosi odluke prostom većinom od ukupnog broja članova.
- (6) Vijeće donosi poslovnik o svom radu.
- (7) Administrativne poslove Vijeća obavlja Kantonalni zavod, a sredstva za njegov rad osiguravaju se u budžetu.”

Član 13.

Član 19. mijenja se i glasi:

„Član 19.

- (1) Odluke Vijeća o stavljanju pod zaštitu nepokretnog dobra baštine Kantonalni zavod dostavlja nadležnom zemljišnoknjižnom uredu sa zahtjevom za upis tereta u zemljišnoknjižni uložak.
- (2) Ukoliko Vijeće za dobra baštine donese odluku kojom se odbija prijedlog iz člana 16. stav 1., podnosilac ne može obnoviti isti prijedlog u periodu od 12 mjeseci od dana donošenja odluke.
- (3) Na odluke Vijeća nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.”

Član 14.

U članu 21. stav (1) alineja 10. iza riječi: „prirode” dodaju se riječi: “i sufinansiranje prethodno zaštićenih i pravno zaštićenih dobara”, tako da alineja 10. sada glasi:

„10. obaveze Kantona, a posebno obaveze finansijske prirode i sufinansiranje prethodno zaštićenih i pravno zaštićenih dobara,“

Član 15.

Član 23. mijenja se i glasi:

„Član 23.

- (1) U izradi razvojnog ili detaljnog planskog dokumenta, odnosno njegovoj izmjeni i dopuni, u svim fazama, Kantonalni zavod saraduje s nosiocima pripreme i izrade planskog dokumenta, odnosno izrađuje elaborat o valorizaciji prostora.*
- (2) Elaborat iz stava 1. ovog člana sadrži: pregled zaštićenih lokaliteta i građevina na određenom području Kantona, opis svakog naznačenog dobra baštine, valorizaciju prostora i dobra baštine i utvrđene mjere zaštite.*
- (3) Nosilac izrade planskog dokumenta dužan je prijedlog plana dostaviti Kantonalnom zavodu na saglasnost.*
- (4) Kantonalni zavod je dužan, u odnosu na dostavljeni prijedlog plana, dostaviti saglasnost u roku od 30 dana, a ako to ne učini smatrat će se da je saglasnost data.*
- (5) O zahtjevu za davanje saglasnosti iz stava 3. ovog člana Kantonalni zavod odlučuje rješenjem.*
- (6) Na rješenje iz stava 3. ovog člana dopuštena je žalba.*
- (7) Kantonalni zavod je aktivno legitimisana strana u svim zakonom utvrđenim postupcima da osporava usvojeni planski dokument u dijelu u kojem on odstupa od elaborata Kantonalnog zavoda o valorizaciji prostora na koje se odnosi planski dokument.”*

Član 16.

Član 24. mijenja se i glasi:

„Član 24.

- (1) Radovi za čije je izvođenje propisano izdavanje odobrenja za građenje, radovi održavanja i svi drugi zahvati kojima bi se neposredno ili posredno mogao izmijeniti izgled, autentičnost, izvornost ili drugo svojstvo, ne mogu se izvoditi bez saglasnosti Kantonalnog zavoda i to na:
 - a) dobru baštine;*
 - b) lokalitetu zaštićenom prema odredbama ovog zakona;*
 - c) dobru baštine pod prethodnom zaštitom;*
 - d) objektima koji se nalaze u zaštitnom pojasu dobra baštine;*
 - e) evidentiranom potencijalnom dobru baštine;*
 - f) području gdje se opravdano pretpostavlja da se mogu pronaći dobra baštine i*
 - g) prostoru i objektima u zaštitnom pojasu nacionalnog spomenika Bosne i Hercegovine.**
- (2) Građevinski, zemljani i slični radovi, koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla, na kopnu ili u vodi, u granicama arheoloških i potencijalnih arheoloških lokaliteta, mogu se izvoditi samo uz stručni arheološki nadzor Kantonalnog zavoda.*

- (3) *U slučaju izgradnje ili obnove objekata na prostoru koji graniči s obuhvatom zaštitnog pojasa dobra baštine, nadležni organ za odobravanje građenja obavezan je pribaviti stručno mišljenje Kantonalnog zavoda.*
- (4) *Zahtjev za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana za radove, za čije izvođenje je propisano izdavanje odobrenja za građenje, Kantonalnom zavodu dostavlja se putem nadležnih općinskih službi, a za druge radove, neposredno.*
- (5) *Uz zahtjev za saglasnost dostavlja se idejni projekat, analiza lokacije i stav urbaniste o usaglašenosti s regulacionim planom.*
- (6) *O zahtjevu za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana Kantonalni zavod odlučuje rješenjem.*
- (7) *Žalba na rješenje iz stava 3. ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.*
- (8) *Građevinska dozvola za radove za koje je propisano njeno izdavanje, može se izdati samo ako postoji konačno rješenje iz stava 6. ovog člana.*
- (9) *U slučaju kada investitor i/ili izvođač radova izvodi radove bez prethodno pribavljene saglasnosti Kantonalnog zavoda, urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole, odnosno ne pridržava se utvrđenih mjera zaštite, te zbog toga nastane šteta na dobru baštine, Kantonalni zavod će rješenjem naložiti obustavu radova, te obavezati investitora i izvođača radova da otkloni štetu povratom izgleda dobru baštine koji je ono imalo prije započinjanja bespravnih radova, u roku i u skladu s obaveznim mjerama koje rješenjem odredi Kantonalni zavod.*
- (10) *Obustava radova traje dok se ne obezbijede utvrđene mjere zaštite.*
- (11) *Odgovornost za štetu na dobru baštine, prouzročenu radnjama protivnim odredbama ovoga zakona, snosi investitor i izvođač radova, prema pravilima za naknadu štete.*
- (12) *Ako se šteta ne otkloni u roku određenom rješenjem Kantonalnog zavoda, to će se rješenje prisilno izvršiti.*
- (13) *Žalba na rješenje iz stava 8. ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.*
- (14) *Ako nije moguće otkloniti štetu na dobru baštine povratom dobra baštine u stanje u kojem je bilo prije izvođenja bespravnih radova, Kantonalni zavod će pokrenuti sudski postupak za naknadu štete.”*

Član 17.

Iza člana 24. dodaje se novi član 24a koji glasi:

„Član 24a

Postavljanje reklamnih tijela i druge opreme

- (1) *Postavljanje reklamnih tijela i druge opreme na dobrima i objektima zaštićene kulturne baštine je zabranjeno, osim izuzetno, kada je to nemoguće uraditi pored zaštićenog objekta.*

- (2) *Izuzetno, saglasnost za postavljanje reklamnih tijela i druge opreme (klima uređaji, bankomati, GSM bazne stanice, antene i sl.) na dobrima baštine, objektima i javnim površinama u zaštitnom pojasu nacionalnog spomenika, u skladu sa pravilnikom i planom zaštite, daje Kantonalni zavod.*
- (3) *Kantonalni zavod pravilnikom propisuje izgled, materijalizaciju, uslove, način i mjesto postavke reklamnih tijela i druge opreme na zaštićenim prostorima i objektima, u skladu s važećim propisima višeg reda. Saglasnost na ovaj pravilnik daje Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo.*
- (4) *Zahtjev za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana, Kantonalnom zavodu se dostavlja putem nadležnih općinskih službi.*
- (5) *O zahtjevu za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana Kantonalni zavod odlučuje rješenjem.*
- (6) *Žalba na rješenje iz stava 4. ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.”*

Član 18.

Član 26. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Konzervaciju, restauraciju, adaptaciju, revitalizaciju, rekonstrukciju, obnovu te nadzor nad interpolacijom unutar dobra baštine sprovodi stručno pravno odnosno fizičko lice, pod neposrednim nadzorom i uputstvima Kantonalnog zavoda.”

Član 19.

U članu 27. stav (1) riječi: *“ili fizičko lice”* brišu se, a u stavu (3) iza riječi: *„arheološka istraživanja”*, dodaju se riječi: *„i ako arheolog kao voditelj istraživanja nema prethodno izrađen plan istraživanja naučno utemeljen i potkrijepljen poznatim historijskim izvorima, natpisnom građom, arheološkim ostacima, arhivskim, kartografskim i drugim vrstama referentnih podataka (rezultati, dosadašnja istraživanja, literatura, katalozi itd.), implementaciju predviđenih aktivnosti i rezultate interpretacije nalaza s idejnim prijedlogom daljeg djelovanja na osnovu rezultata istraživanja”*, tako da stavovi (1) i (3) sada glase:

„(1) Kada na području Kantona Sarajevo neko pravno želi vršiti arheološka iskopavanja ili istraživanja dužno je da se obrati sa zahtjevom Kantonalnom zavodu radi izdavanja odobrenja.

(3) Kantonalni zavod će odbiti da izda traženo odobrenje ukoliko pravno ili fizičko lice nema odgovarajući kadar i opremu neophodnu za arheološka istraživanja i ako arheolog kao voditelj istraživanja nema prethodno izrađen plan istraživanja naučno utemeljen i potkrijepljen poznatim historijskim izvorima, natpisnom građom, arheološkim ostacima, arhivskim, kartografskim i drugim vrstama referentnih podataka (rezultati, dosadašnja istraživanja, literatura, katalozi itd.), implementaciju predviđenih aktivnosti i rezultate interpretacije nalaza s idejnim prijedlogom daljeg djelovanja na osnovu rezultata istraživanja.“

Iza stava (4) dodaju se novi stavovi (5) i (6) koji glase:

„(5) Kantonalni zavod dužan je uspostaviti registar arheoloških istraživanja koja se vode na području Kantona Sarajevo i donijeti poseban pravilnik kojim će se pobliže urediti način vođenja registra kao i podatke koje će sadržavati.

(6) Saglasnost na navedeni pravilnik daje Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo.”

Član 20.

U članu 30. iza stava (1) dodaje se stav (2) koji glasi:

„(2) Odredbe ovog zakona o arheološkim istraživanjima i iskopavanjima te zaštiti, korištenju i obnovi dobara baštine primjenjuju se, mutatis mutandis, na dobra baštine otkrivena podvodnim arheološkim istraživanjima.”

Član 21.

U članu 31. stav (1) iza riječi: „*vjerskih*”, dodaje se riječ: „*administrativnih*” i zarez, a iza riječi: „*kao i za zadovoljavanje*” dodaju se riječi: „*potreba javne uprave svih nivoa vlasti, te*”, tako da stav (1) sada glasi:

„(1) Dobro baštine može se koristiti za zadovoljavanje obrazovno-odgojnih, kulturnih, vjerskih, administrativnih, umjetničkih i naučnih potreba fizičkih i pravnih lica, kao i za zadovoljavanje potreba javne uprave svih nivoa vlasti, te potreba privrednih aktivnosti, ako je dobro baštine, na odgovarajući način, prilagođeno za zadovoljavanje tih potreba.“

Član 22.

U članu 33. iza stava (1) dodaje se stav (2) koji glasi:

„(2) Uslovi korištenja i prezentacije pokretnih stvari uredit će se pravilnikom koji donosi Kantonalni zavod, a saglasnost daje Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo.”

Član 23.

Iza člana 33. poglavlje “*V – PRAVA I OBAVEZE VLASNIKA*” mijenja se sljedećim riječima: “*V - RASPOLAGANJE DOBROM BAŠTINE*“, te se dodaje podnaslov: „*1. Prava i obaveze vlasnika dobra baštine*”.

Član 24.

U članu 34. stav (2) mijenja se i glasi:

„(2) Iznos naknade za dobra baštine iz alineje 2,3. i 4. stava 1. ovog člana uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi Vlada Kantona Sarajevo.”

Član 25.

U članu 35. stav (1) dodaje se alineja 4. koja glasi:

”4. u slučaju da vlasnik prodaje dobro baštine ili jedan njegov dio u roku od 5 godina od dana ulaganja budžetskih sredstava u zaštitu, očuvanje i obnovu dobra baštine, prije prodaje dužan je vratiti iznos uloženih sredstava u budžet Kantona.”

Član 26.

U članu 37. stav (1) iza riječi: „*vaspitno-odgojne*” briše se slovo „*i*”, dodaje zarez, a iza riječi: „*vjerske*” briše se riječ: „*svrhe*“ i dodaju sljedeće riječi: „*i u druge svrhe od općeg i javnog interesa za Kanton, Grad i općine sa područja Kantona Sarajevo*”, tako da stav (1) sada glasi:

„(1) Vlasnik dobra baštine je dužan da pravnom i fizičkom licu omogući proučavanje dobra baštine u naučne, kulturne, vaspitno-odgojne, vjerske i u druge svrhe od općeg i javnog interesa za Kanton, Grad i općine sa područja Kantona Sarajevo.“

Iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

“(3) Na zahtjev Kantonalnog zavoda sva pravna i fizička lica na području Kantona Sarajevo, organi vlasti i javne uprave, udruženja građana, organizacije i ustanove koje se bave očuvanjem, baštinjenjem i sakupljanjem kulturnih, umjetničkih, vjerskih, civilizacijskih i prirodnih dobara su dužna dostaviti tražene podatke o svojim zbirkama Kantonalnom zavodu za potrebe vođenja Registra pokretnih i nepokretnih dobara baštine od značaja za Kanton Sarajevo.”

Član 27.

Članovi 40, 41. i 42. postaju članovi 38, 39. i 40.

Član 28.

Član 39. mijenja se i glasi:

„Član 39.

(1) Vlasnik koji namjerava prodati zaštićeno dobro baštine ili dobro koje je proglašeno nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine dužan ga je prije prodaje istovremeno ponuditi Vladi Kantona, Gradu Sarajevu i općini na čijoj teritoriji se ono nalazi, navodeći cijenu i druge uslove prodaje.

(2) Prvenstvo u ostvarenju prava preče kupovine ima općina, Grad pa Kanton.

(3) Vlada Kantona i jedinice lokalne samouprave mogu i zajednički, uz prethodan međusobni dogovor, ostvariti pravo preče kupovine.

- (4) *Ako se nosilac prava preče kupovine iz stava 1. ovoga člana ne namjerava koristiti svojim pravom, dužan je u roku od 30 dana od dana prijema ponude o tome obavijestiti druga pravna lica koja imaju to pravo i vlasnika.*
- (5) *Nosioci prava preče kupovine iz stava 1. ovog člana mogu donijeti i odluku da u određenom periodu i za određena dobra neće koristiti pravo preče kupovine. Ova odluka objavljuje se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".*
- (6) *Ako nosioci prava preče kupovine, u roku od 60 dana, ne odgovore na pismenu ponudu vlasnika ili su donijeli odluku iz prethodnog stava da se neće koristiti pravom preče kupovine, smatrat će se da nisu zainteresovani za kupovinu.*
- (7) *Nakon isteka roka iz stava 4. ovog člana, odnosno stava 6. ovog člana, vlasnik zaštićenog dobra baštine ili dobra koje je Odlukom Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine proglašeno nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine može prodati to dobro drugoj osobi pod uvjetima koji ne mogu biti povoljniji od uvjeta koje je ponudio nosiocima prava preče kupovine."*

Član 29.

Iza člana 40. dodaje se sljedeći podnaslov: "2. Izvoz i uvoz pokretnih dobara baštine", te se dodaju dva nova člana 41. i 42. koji glase:

„Član 41.

- (1) *Dobra baštine, osim djela savremenog stvaralaštva, odnosno umjetnička, arhitektonska ili dizajnerska djela novijeg datuma koja nemaju historijsku, dokumentarnu, ambijentalnu ili estetsku vrijednost od javnog interesa, zbog čega se ne smatraju kulturnom baštinom u smislu ovog zakona, nije dozvoljeno trajno izvesti, odnosno iznijeti iz Bosne i Hercegovine.*
- (2) *Dobro baštine, s područja Kantona Sarajevo, može se privremeno izvesti i iznijeti iz Bosne i Hercegovine radi izlaganja, ekspertiza, obavljanja radova na zaštiti i očuvanju dobra baštine ako u Bosni i Hercegovini ne postoje adekvatni tehnički i drugi uvjeti za njihovo izvođenje i iz drugih opravdanih razloga, uz mišljenje Kantonalnog zavoda i odobrenje Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo.*
- (3) *Privremeni izvoz ili iznošenje dobra baštine iz Bosne i Hercegovine može se odobriti najduže na godinu dana od dana prelaska državne granice, s mogućnošću produženja do pet godina.*
- (4) *Podnosilac zahtjeva za odobrenje privremenog izvoza ili iznošenja dobra baštine dužan je na zahtjev Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo dati osiguranje za slučaj oštećenja, uništenja ili protupravnog otuđenja dobra baštine u vidu bankovne garancije na puni iznos vrijednosti dobra baštine ili drugim odgovarajućim jamstvom.*
- (5) *Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo može povući privremeno odobrenje za izvoz ili iznošenje kulturnog dobra, ako uvjeti na osnovu kojih je izdano više ne postoje, odnosno ako utvrdi da se fizičko ili pravno lice koje je dobilo odobrenje ne pridržava odredbi ovoga*

Zakona u vezi sa zaštitom i očuvanjem dobra baštine ili zloupotrijebi odobrenje suprotno razlozima i svrsi njegovog izdavanja.

- (6) *Uvjete za privremeni izvoz i iznošenje dobra baštine, kao i način evidentiranja zahtjeva i odobrenja datih za izvoz i iznošenja dobara baštine propisuje Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo pravilnikom.”*

Član 42.

- (1) *Povrat nezakonito unesenih odnosno uvezenih kulturnih dobara drugih država u Bosnu i Hercegovinu, koja se nalaze na području Kantona Sarajevo, vrši se pokretanjem postupka od strane zemlje porijekla kulturnog dobra pred Kantonalnim sudom u Sarajevu protiv njegovog samostalnog posjednika ili, ako to nije moguće, protiv nesamostalnog posjednika.*
- (2) *Postupak se može pokrenuti samo ako su u aktu kojim se pokreće postupak priloženi dokumenti s opisom predmeta na koji se zahtjev odnosi i u kojem je navedeno da je riječ o kulturnom predmetu te izjava nadležnih tijela države članice koja je zatražila povrat da je kulturni predmet nezakonito iznesen s njenog državnog područja na dan 1. januara 1993. godine ili nakon toga.*
- (3) *Postupak iz stava 1. ovoga člana može se pokrenuti u roku od tri godine od saznanja za mjesto na kojem se kulturni predmet nalazi i za identitet njegovog samostalnog posjednika ili nesamostalnog posjednika, a najduže u roku od 30 godina od kada je kulturni predmet nezakonito iznesen iz državnog područja države članice koja je zatražila povrat.*
- (4) *Ako je naložen povrat predmeta, posjedniku pripada pravična odšteta u skladu s okolnostima slučaja ako dokaže da je pri stjecanju predmeta postupao s dužnom pažnjom.*
- (5) *Pri procjeni je li samostalni posjednik postupao s dužnom pažnjom u obzir se uzimaju sve okolnosti stjecanja, a posebno dokumentacija o porijeklu predmeta, dozvole za iznošenje koje su potrebne prema pravu države koja je zatražila povrat, svojstva stranaka, plaćena cijena, činjenice o vršenju uvida od strane posjednika u bilo koji dostupan registar ukradenih kulturnih predmeta i bilo koje relevantne informacije koje je objektivno mogao pribaviti ili poduzeti bilo koji drugi korak koji bi u tim okolnostima poduzela razumna osoba.*
- (6) *Država koja je zatražila povrat kulturnog dobra plaća odštetu iz stava 4. ovoga člana pri povratu predmeta i troškove nastale provedbom odluke o povratu kulturnog dobra.*
- (7) *Plaćanje pravične odštete iz stava 4. ovoga člana i drugih troškova ne dovodi u pitanje pravo države koja je zatražila povrat da poduzme korake radi naplate tih iznosa od osoba koje su odgovorne za nezakonito iznošenje kulturnog predmeta s njenog državnog područja.*
- (8) *Pitanje vlasništva na kulturnom predmetu nakon povrata uređeno je pravom države koja je zatražila povrat kulturnog dobra.”*

Član 30.

Iza člana 42. dodaje se novi podnaslov koji glasi: „3. *Eksproprijacija dobara baštine*“.

Član 31.

Iza člana 44. dodaje se podnaslov koji glasi: „3. *Koncesije na dobrima baštine*“ i novi članovi: 44a, 44b, 44c i 44d koji glase:

„Član 44a.

- (1) Nepokretno dobro baštine, u vlasništvu Kantona Sarajevo, Grada Sarajeva ili općina u Kantonu Sarajevo, može se dati, u skladu sa Zakonom o koncesijama, pod koncesiju.*
- (2) Javni poziv o namjeri davanja koncesije objavljuje, uz saglasnost Vlade Kantona Sarajevo i Kantonalnog zavoda, Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo.*
- (3) Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, u skladu sa Zakonom o koncesijama, donosi davalac koncesije (koncesor).*
- (4) Nepokretno dobro baštine se ne može dati pod koncesiju za obavljanje djelatnosti igara na sreću.*

Član 44b.

- (1) Visina naknade za koncesiju, pored kriterija propisanih Zakonom o koncesiji, utvrđuje se i na osnovu potrebnih ulaganja, pogodnosti koje se postižu, utvrđene namjene, tržišnih uslova davooca koncesije kao i obavezama koncesionara propisanim mjerama zaštite.*
- (2) Koncesija se daje na period koji ne može biti kraći od pet (5) niti duži od trideset (30) godina, uz mogućnost obnavljanja Ugovora o koncesiji na period koji ne može biti duži od polovine prvobitno utvrđenog roka i upisuje se u Registar koncesija.*
- (3) Koncesija na nepokretno dobro baštine može se oduzeti ukoliko ga koncesionar ne održava u skladu s ugovorom o koncesiji, utvrđenim mjerama očuvanja i zaštite ili ako ga koristi na način da mu se nanosi šteta ili ugrožava njegova vrijednost i u slučajevima navedenim u Zakonu o koncesijama.*

Član 44c.

Koncesionar je dužan preduzimati mjere zaštite i očuvanja nepokretnog dobra baštine u skladu s ovim zakonom, te ako u toku trajanja koncesije nastanu promjene koje iziskuju ograničavanje trajanja koncesije koncesionar je dužan preduzeti mjere koje mu naloži Kantonalni zavod.”

Član 44d.

- (1) Javna ustanova koja upravlja nepokretnim kulturnim dobrom baštine može za obavljanje privredne djelatnosti ili za korištenje dobra baštine kojim upravlja dati koncesijsko odobrenje.*

- (2) *Koncesijsko odobrenje može se dati za obavljanje djelatnosti kojom se ne sprečava provedba mjera zaštite i očuvanja dobra baštine. Koncesijsko odobrenje daje se najduže na 5 godina.*
- (3) *Korisnik koncesijskog odobrenja dužan je prije zaključenja ugovora o koncesijskom odobrenju osigurati odgovarajuća jamstva u pogledu provedbe mjera zaštite i očuvanja dobra baštine.*
- (4) *Na osnovu odluke o koncesijskom odobrenju zaključuje se ugovor o koncesijskom odobrenju.*
- (5) *Koncesijsko odobrenje javna ustanova daje uz prethodnu saglasnost Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo.”*

Član 32.

U članu 46 stav (1) briše se tačka, dodaju zarez i sljedeće riječi: *“muzeji, arhivi, galerije, biblioteke, pravna lica osnovana za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova i druga pravna lica (u daljem tekstu: organizacije za zaštitu), u skladu sa zakonom kojim se uređuje odgovarajuća djelatnost (muzejska, arhivska i druga djelatnost) i osnivačkim aktom.”*, tako da stav (1) sada glasi:

„(1) Stručne i sa njima vezane upravne poslove zaštite, korištenja i obnove baštine u smislu ovog zakona obavlja Kantonalni zavod, muzeji, arhivi, galerije, biblioteke, pravna lica osnovana za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova i druga pravna lica (u daljem tekstu: organizacije za zaštitu), u skladu sa zakonom kojim se uređuje odgovarajuća djelatnost (muzejska, arhivska i druga djelatnost) i osnivačkim aktom.“

Stav (2) mijenja se i glasi:

“(2) Promociju dobara baštine kroz izlaganja, publikacije, predavanja, edukativno-prosvjetni rad i sl. mogu da, pored navedenih organizacija iz stava 1. ovog člana, obavljaju i instituti, ustanove, udruženja građana i druga pravna i fizička lica pod uslovima koje propisuje Kantonalni zavod.”

U stavu (4) iza riječi: *„Skupština Kantona se”* dodaje se zarez i riječi: *„uz prethodno mišljenje Kantonalnog zavoda,“*, tako da stav (4) sada glasi:

„(4) Prije donošenja odluke o osnivanju neke od organizacija za zaštitu iz stava 2. ovog člana nadležno vijeće, odnosno Skupština Kantona se, uz prethodno mišljenje Kantonalnog zavoda, izjašnjava o elaboratu o opravdanosti osnivanja organizacije za zaštitu čiji obavezni dio čine troškovi neophodni za osnivanje i redovno obavljanje djelatnosti, kao i izvor i način njihovog obezbjeđivanja.“

Iza stava (5) dodaju se stavovi (6), (7), (8) i (9) koji glase:

„(6) Kantonalni zavod dužan je uspostaviti registar organizacija za zaštitu iz stava 1. ovog člana. Podaci koje će sadržavati registar, kao i druge relevantne odredbe, utvrđuju se posebnim pravilnikom koji donosi Kantonalni zavod na koji saglasnost daje Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo.

(7) *Ministarstvo kulture i sporta, na osnovu stručnih kapaciteta nevladinih organizacija i ostvarenih rezultata rada, utvrđuje listu referentnih nevladinih organizacija za nematerijalna dobra baštine.*

(8) *Ocjena stručnih kapaciteta i ostvarenih rezultata rada nevladinih organizacija uređuje se detaljnije pravilnikom koji donosi Kantonalni zavod uz saglasnost Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo.*

(9) *Status referentne nevladine organizacije stiče se na određeno vrijeme ali ne duže od pet godina, s tim da Ministarstvo kulture i sporta može u nedostatku rezultata rada i stručnih kapaciteta ukinuti status referentne nevladine organizacije u bilo kojem trenutku.*”

Član 33.

U članu 48. stav (1) iza alineje 4. dodaju se nove alineje 5. i 6. koje glase:

“5. vodi evidenciju o zaštićenoj građi, zbirkama i pojedinačnim dobrima baštine i nacionalnim spomenicima na svojoj teritoriji,

6. izrađuje projekte zaštite, interpretacije, prezentacije i promocije, ”

U istom članu iza stava (1) dodaje se stav (2) koji glasi:

„(2) Usluge i cijene usluga Zavoda regulišu se Uredbom o uslugama i cijenama usluga koje pruža Zavod, a koju donosi Vlada na prijedlog Zavoda“.

Član 34.

Iza člana 50. i poglavlja „VII - FINANSIRANJE DJELATNOSTI ZAVODA I ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU“ dodaje se podnaslov: „I. Izvori finansiranja“.

Član 35.

Član 52. mijenja se i glasi:

„Član 52.

(1) Sredstva za održavanje i zaštitu dobra baštine osigurava njegov vlasnik odnosno posjednik.

(2) Oslobođenja i povlastice koje vlasnik odnosno suvlasnik dobra baštine ostvari na temelju ovog zakona smatraju se udjelom Kantona Sarajevo u očuvanju dobara baštine.

(3) Sredstva za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara koja se osiguravaju iz budžeta kantona i općina donacija, naknada za koncesije, spomeničke rente, naknada od novčanih kazni izrečenih po odredbama ovog zakona i drugih izvora utvrđenih ovim zakonom ili drugim propisima uplaćuju se u Fond za zaštitu dobara baštine (u daljem tekstu: Fond).

(4) Formiranje Fonda, način rada i namjena prikupljenih sredstava, u skladu s odredbama ovog zakona, pobliže će se urediti posebnim pravilnikom koji predlaže Kantonalni zavod, a saglasnost daje Vlada Kantona Sarajevo.

(5) Prikupljena sredstva u Fondu, na osnovu programa zaštite očuvanja nepokretnih dobara baštine Kantonalnog zavoda za tekuću godinu, na prijedlog Kantonalnog zavoda raspoređuje Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo.”

Član 36.

Iza člana 55. dodaje se podnaslov koji glasi: „2. Renta za zaštitu i očuvanje dobara baštine” i novi članovi 55a, 55b, 55c, 55d. i 55e. koji glase:

„Član 55a.

- (1) Renta za zaštitu i očuvanje nepokretnih dobara baštine predstavlja novčani iznos koji su dužni isplatiti obveznici rente za zaštitu i očuvanje nepokretnih dobara baštine.*
- (2) Obveznici rente za zaštitu i očuvanje nepokretnih dobara baštine su fizička i pravna lica, koja su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, koja obavljaju privrednu djelatnost u nepokretnom dobru baštine ili na području ambijentalne cjeline.*
- (3) Pravna lica s više poslovnih jedinica na području Kantona Sarajevo koje obavljaju privrednu djelatnost u nepokretnim dobrima baštine plaćaju rentu za svaku poslovnu jedinicu pojedinačno.*
- (4) Obveznici rente iz st. 2. ovog člana obavezni su nadležnim službama za privrednu djelatnost Grada Sarajeva i općina u Kantonu Sarajevo do 31. marta godine za koju se utvrđuje renta dostaviti podatke o korisnoj površini poslovnih prostora koji se nalaze u nepokretnom dobru baštine.*

Član 55b.

- (1) Visinu rente prema poslovnim zonama na prijedlog Ministarstva finansija Kantona Sarajevo utvrdit će svojom odlukom Vlada Kantona Sarajevo.*
- (2) Osnovicu za utvrđivanje rente čini korisna površina poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom dobru baštine.*
- (3) Renta se plaća u godišnjem iznosu prema rješenju koje donosi nadležna služba za kulturne djelatnosti Grada Sarajeva i općina u Kantonu Sarajevo u roku od 15 dana od dana dobijanja rješenja o utvrđivanju rente.*
- (4) Fizičko ili pravno lice, koje počinje ili prestaje s radom u nepokretnom dobru baštine u toku kalendarske godine, plaća godišnju rentu za dio godine u kojoj obavlja djelatnost.*
- (5) Od plaćanja rente propisane ovim članom oslobođen je korisnik koncesije u nepokretnom dobru baštine, te fizičko ili pravno lice koje obavlja prerađivačku ili proizvodnu djelatnost kao pretežnu djelatnost.*

(6) *Žalba protiv rješenja nadležne službe Grada Sarajeva odnosno općine u Kantonu Sarajevo iz stava 4. ovog člana podnosi se Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo.*

Član 55c.

(1) *Rentu iz člana 55a. plaćaju fizička i pravna lica koja na području Kantona Sarajevo obavljaju sljedeće djelatnosti prema važećoj Klasifikaciji djelatnosti u Bosni i Hercegovini i to:*

- a) trgovina na veliko duhanskim proizvodima;*
- b) trgovina na malo duhanskim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama;*
- c) telekomunikacije (izuzev održavanja komunikacijske mreže i prijenosa radijskog i televizijskog programa);*
- d) novčano posredovanje;*
- e) pomoćne djelatnosti kod finansijskih usluga, osim mirovinskih fondova.*

(2) *U zaštićenom objektu baštine ili dobra koje je proglašeno nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine ne može se obavljati djelatnost igara na sreću.*

Član 55d.

(1) *Renta se plaća po stopi od 0,05% čija osnovica za obračun rente predstavlja ukupni prihod ostvaren obavljanjem navedenih djelatnosti.*

(2) *Porezna uprava obavlja poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora naplate i izvršenja rente. Troškovi utvrđivanja, evidentiranja, nadzora naplate i izvršenja rente iz stava 1. ovog člana iznose 5% od naplaćene rente.*

(3) *Fizička i pravna lica dostavljaju podatke za obračun rente na Obrascu RZO-1 koji čini sastavni dio ovog zakona.*

(4) *Fizička lica obveznici plaćanja rente podnose Obrazac RZO-1 nadležnoj ispostavi porezne uprave prema svom prebivalištu odnosno uobičajenom boravištu, zajedno s prijavom poreza na dohodak, i to najkasnije do kraja marta sljedeće godine za tekuću godinu.*

(5) *Pravna lica obveznici plaćanja rente podnose Obrazac RZO-1 nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom sjedištu, zajedno s prijavom poreza na dobit, i to najkasnije do kraja aprila sljedeće godine za tekuću godinu.*

(6) *Fizička i pravna lica plaćaju mjesečnu akontaciju rente u visini jedne dvanaestine osnovice po obračunu poslovnog rezultata za prethodnu godinu. Za fizičko i pravno lice koje počinje obavljati djelatnost, utvrđivanje akontacije rente do prvog podnošenja obračuna poslovnog rezultata utvrđuje Porezna*

uprava, na način na koji se utvrđuju akontacije poreza na dohodak odnosno poreza na dobit.

(7) Fizička i pravna lica obveznici plaćanja rente uplaćuju mjesečni iznos rente, u rokovima za plaćanje akontacija poreza na dohodak odnosno poreza na dobit, a razliku po Obrascu RZO-1 uplaćuju u propisanom roku za podnošenje Obrasca RZO-1.

(8) Nadzor nad obračunom i uplatom rente obavlja Porezna uprava.

Član 55e.

(1) Prihod od rente iz čl. 55a. i 55b. ovog zakona može se koristiti isključivo za zaštitu i očuvanje nepokretnih dobara baštine kroz Program zaštite i očuvanja nepokretnih dobara baštine koji, za tekuću godinu, predlaže Kantonalni zavod, a odobrava Vlada Kantona Sarajevo.

(2) Prihod od rente uplaćuje se s naznakom: "za zaštitu i očuvanje nepokretnih dobara baštine", u rokovima propisanim za uplatu poreza dobit. "

Član 37.

U članu 65. stav (1) iza alineje 6. dodaje se nova alineja 7. koja glasi:

„7. ne uplati rentu za zaštitu i očuvanje dobara baštine u slučajevima određenim čl. 55a. i 55c, ovog zakona ili je ne uplati u određenom roku.”

Član 38.

U članu 66. stav (1) alineja 4. iza riječi: „*otpočne arheološka*” dodaje se zarez i riječ: „*podvodna*”, tako da alineja 4. sada glasi:

„4. otpočne arheološka, podvodna i druga istraživanja bez prethodnog odobrenja Kantonalnog zavoda, odnosno vrši ih protivno mjerama zaštite utvrđenih u tom odobrenju (član 27.);“

Iza stava (3) dodaje se stav (4) koji glasi:

„(4) Fizičkom i pravnom licu koje prekršaj iz stava 1. al. 1. do 5. ovog člana počini u obavljanju djelatnosti izreći će se mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do jedne godine, ako je počinjeni prekršaj naročito težak zbog načina izvršenja, posljedica djela, povrata počinioca ili drugih okolnosti počinjenog prekršaja koje ga čine naročito teškim.”

Član 39.

U članu 69. stav (1) riječi: “Ministar nadležan za poslove kulture obavezan je”, mijenjaju se riječima: “Ministar nadležan za poslove kulture i direktor Kantonalnog zavoda obavezni su, svaki u okvirima svojih zakonom utvrđenih obaveza, ”, tako da stav (1) sada glasi:

„(1) Ministar nadležan za poslove kulture i direktor Kantonalnog zavoda obavezni su, svaki u okvirima svojih zakonom utvrđenih obaveza, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti provedbene propise:“

Iza tačke 4. dodaju se tačke 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11. i 12. koje glase:

„5. Pravilnik o kriterijima i postupku upisa materijalnih i nematerijalnih dobara u Registar dobara baštine Kantona Sarajevo iz člana 9. ovog zakona.

6. Pravilnik o kriterijima za imenovanje i naknade članova Vijeća iz člana 18. ovog zakona.

7. Pravilnik o izgledu, materijalizaciji, uslovima, načinu i mjestu postavljanja reklamnih tijela i druge opreme na zaštićenim prostorima i objektima iz člana 17. ovog zakona.

8. Pravilnik o Registru arheoloških istraživanja iz člana 19. ovog zakona.

9. Pravilnik o uslovima korištenja i prezentacije pokretnih dobara baštine iz člana 22. ovog zakona.

10. Pravilnik o pravima i obavezama vlasnika dobara baštine iz člana 24. ovog zakona.

11. Pravilnik o uvjetima za privremeni izvoz i iznošenje dobra baštine, kao i način evidentiranja zahtjeva i odobrenja datih za izvoz i iznošenje dobara baštine iz člana 32. ovog zakona.

12. Pravilnik o ocjeni stručnih kapaciteta i ostvarenih rezultata rada nevladinih organizacija za potrebe formiranja liste referentnih nevladinih organizacija iz člana 32. ovog zakona.”

Član 40.

U članu 70. dodaje se stav (2) koji glasi:

„(2) Vlada Kantona Sarajevo će donijeti Uredbu o uslugama i cijenama usluga koje pruža Zavod (član 48. stav 2.) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona“.

Član 41.

U članu 71a stav (1) iza riječi: “Konvencija o zaštiti arhitektonskog naslijeđa Evrope (Granada 1985. godine)”, dodaju se nazivi sljedećih konvencija: “Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine, Konvencija o zaštiti graditeljske baštine Evrope, Okvirna konvencija o vrijednostima kulturne baštine za društvo, Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, Evropska konvencija za zaštitu audiovizuelne baštine, UNIDROIT-ova konvencija o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima, ”, tako da stav (1) sada glasi:

„(1) Međunarodne konvencije - Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba (Hag, 1954. godine), Evropska konvencija o zaštiti arheološkog naslijeđa (London, 1969. godine), Konvencija o mjerama za zaštitu i spriječavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i

prenosa svojine kulturnih dobara (Pariz, 1970. godine), Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Pariz, 1972. godine), Konvencija o zaštiti arhitektonskog naslijeđa Evrope (Granada 1985. godine), Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine, Konvencija o zaštiti graditeljske baštine Evrope, Okvirna konvencija o vrijednostima kulturne baštine za društvo, Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, Evropska konvencija za zaštitu audiovizuelne baštine, UNIDROIT-ova konvencija o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima, kao i konvencije i drugi međunarodni multilateralni i bilateralni ugovori kojima pristupi ili koje prihvati Bosna i Hercegovina nakon stupanja na snagu ovog zakona su nadređeni ovom zakonu i njihove odredbe svi subjekti zaštite su obavezni na odgovarajući način primjenjivati.“

Član 42.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da pri izradi prečišćenog teksta Zakona o zaštiti kulturne baštine, alineje označene crticom u osnovnom tekstu Zakona o zaštiti kulturne baštine, zamijeni slovima navedenim abecednim redom, stavove označi odgovarajućom broječanom oznakom u zagradi, te da svakom članu da odgovarajući kratki podnaslov u skladu s odredbama Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

Član 43.

Sve imenice upotrijebljene u ovom zakonu samo u muškom ili samo u ženskom rodu, odnose se na oba spola.

Član 44.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

O B R A Z L O Ž E N J E :

Važeći Zakon o zaštiti kulturne baštine Kantona Sarajevo donesen je 2000. godine, uz parcijalne izmjene 2008. godine, te više ne odgovara savremenim potrebama zaštite, upravljanja i održivog korištenja kulturne baštine. Ključni razlozi za donošenje gore navedenih izmjena i dopuna su potreba za usklađivanjem sa međunarodnim konvencijama i standardima, posebno u oblasti nematerijalne kulturne baštine, nedovoljno precizno definisan sistem zaštite, nadležnosti i procedura, nepostojanje efikasnih mehanizama kontrole i sankcionisanja, nedostatak stabilnih i održivih izvora finansiranja zaštite kulturne baštine, potreba integracije zaštite kulturne baštine u prostorno planiranje i razvojne politike, te sve izraženiji pritisci urbanizacije i komercijalizacije na kulturna dobra.

Predložena inicijativa za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kulturnoj baštini definiše sljedeće:

- uspostavljanje savremenog, efikasnog i održivog sistema zaštite kulturne baštine u Kantonu Sarajevo;
- precizira predmet zakona i uvodi pojam očuvanja, pored zaštite, čime se naglašava aktivna uloga institucija i društva u dugoročnom upravljanju kulturnom baštinom;
- detaljno se definišu pokretna i nepokretna dobra, kao i nematerijalna kulturna baština, čime se zakon usklađuje sa savremenim međunarodnim standardima;
- propisuje se obaveza saradnje između organa vlasti, institucija kulture, vjerskih zajednica, organizacija civilnog društva i vlasnika dobara baštine s ciljem prevazilaženja fragmentiranog pristupa i uspostavljanja koordiniranog sistema zaštite;
- detaljno se definišu mjere zaštite kulturne baštine, kao što su identifikacija i dokumentovanje, nadzor i kontrola, edukacija i promocija, te zabrana oštećenja i neovlaštenih intervencija;
- uvodi se precizniji pravni okvir za vođenje Registra dobara baštine;
- uvodi se mogućnost da inicijativu za zaštitu pokreću i građani, udruženja i stručne institucije;
- formira se stručno Vijeće za dobra baštine koje odlučuje o zaštiti, čime se osigurava stručnost i depolitizacija procesa odlučivanja;
- propisuje se obavezno učešće Kantonalnog zavoda u izradi planskih dokumenata, uključujući izradu elaborata o valorizaciji prostora čime se osigurava da se kulturna baština sistemski uvažava u urbanističkom razvoju;
- uvodi se obaveza pribavljanja saglasnosti Kantonalnog zavoda za sve radove koji mogu uticati na dobra baštine i njihove zaštitne zone;
- propisuju se mjere obustave radova, obaveza sanacije štete i odgovornost investitora i izvođača;
- uređuje se postavljanje reklamnih i tehničkih uređaja na zaštićenim objektima;
- uvodi se obaveza izrade naučno utemeljenog plana istraživanja, kao i registar arheoloških istraživanja;
- po prvi put se eksplicitno uređuje i oblast podvodne arheologije;
- propisuje se obaveza povrata uložених javnih sredstava u slučaju prodaje dobra u određenom roku;
- uvodi se pravo preče kupovine za javne organe, čime se štiti javni interes i sprječava nekontrolisana privatizacija kulturnih dobara;
- zabranjuje se trajni izvoz kulturnih dobara, osim u izuzetnim slučajevima;
- uvodi se kontrolisan sistem privremenog izvoza, kao i mehanizmi povrata nezakonito iznesenih dobara, u skladu sa međunarodnim standardima;
- omogućava se davanje dobara baštine u koncesiju uz strogo definisane uslove zaštite čime se uvodi model održivog korištenja kulturne baštine uz očuvanje njenog integriteta;
- uspostavljaju se registri organizacija koje djeluju u oblasti zaštite baštine, te sistem evaluacije i priznanja referentnih organizacija.
- dodatno se preciziraju nadležnosti Kantonalnog zavoda;
- osniva se Fond za zaštitu dobara baštine kao centralni mehanizam finansiranja, pri čemu izvori finansiranja uključuju budžetska sredstva, koncesije, kazne i druge prihode;

- uvodi se renta za pravna i fizička lica koja ostvaruju ekonomsku korist u zonama kulturne baštine ili kroz određene djelatnosti, pri čemu su ova sredstva namjenska i koriste se isključivo za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara;
- proširuju se prekršajne odredbe i uvodi mogućnost zabrane obavljanja djelatnosti za teže prekršaje, te se time osigurava efikasnija primjena zakona;
- zakon se dodatno usklađuje sa relevantnim međunarodnim konvencijama iz oblasti zaštite kulturne baštine, čime se jača pravna sigurnost i međunarodna saradnja.

Za provođenje ovog zakona osiguravaju se sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo, Fonda za zaštitu dobara baštine, prihoda od rente, koncesija, donacija i drugih izvora. Uvođenjem novih finansijskih mehanizama smanjuje se isključiva ovisnost o budžetskim sredstvima. Predložena inicijativa za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kulturnoj baštini predstavljaju sveobuhvatnu reformu sistema zaštite kulturne baštine u Kantonu Sarajevo. Njihovim usvajanjem uspostavlja se savremen pravni okvir, efikasniji institucionalni sistem, održiv model finansiranja i bolja zaštita kulturnih dobara od javnog interesa, zbog čega smatramo da je izuzetne važnosti usvajanje ove inicijative.

S poštovanjem,

Vildana Bešlija

Predsjednica Kluba Naše stranke